

ARHEOLOŠKI MUZEJ OSIJEK

Trg Svetog Trojstva 2, 31 000 Osijek, Osječko-baranjska županija Tel:

031/232-132, fax: 031/232-133

e-mail: info@arheoloskimuzejosijek.hr

arheoloski.muzej.osijek@gmail.com

1 .SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. TEREANSKO ISTRAŽIVANJE

Najbrojnija građa koja se nalazi u Arheološkom muzeju Osijek prikupljena je na arheološkim iskopavanjima. U 2010. godini obavljeno je sljedeće:

Arheološka istraživanja:

- Zaštitno arheološko istraživanje u ulici B. Radičevića 3, Osijek

Pri obavljanju radova za izgradnju višestambene građevine u ulici Branka Radičevića 3 u Osijeku (k.č.br. 7729/1. k.o. Osijek), obavljeno je zaštitno arheološko istraživanje. Navedena se lokacija nalazi u sklopu zaštićenog i registriranog arheološkog lokaliteta koji je upisan u Registar spomenika kulture pod reg. br. 239. Voditelj istraživanja bio je Igor Vukmanić, kustos Arheološkog muzeja Osijek, a njegov zamjenik Domagoj Dujmić, kustos u istome muzeju. U istraživanjima je sudjelovalo i pet stručnih, te između četiri i dvanaest radnika za ručno kopanje. Iskopavanje je trajalo 45 radnih dana, a trajalo je od 15. 04. do 17. 06. 2010. godine.

Dimenzije sonde postavljene u Radičevićevoj 3 iznosile su 25x11 metara. Tamošnjim je istraživanjima ustanovljeno nekoliko jama iz turskog (16. st.) i više građevinskih faza iz rimskog razdoblja, koje je moguće smjestiti u vremenski okvir između kraja 1. st. i polovine 4. st. Među njima se posebice izdvajaju ostatci kamenih zidova, popločenja, podnica i hipokausta. Ukupno je dokumentirano 289 stratigrafskih jedinica, a izdvojeno 260 posebnih nalaza. Radi obilnih kiša i opasnosti od urušavanja okolnih stambenih građevina, 05. 06. 2010. g., površina je sonde smanjena sa 280 na 200 kvadratnih metara. Ta je sonda onda arheološki istražena do zdravice koja se nalazila na 3 metra relativne dubine.

- Nedestruktivno arheološko istraživanje na mjestu kastela *Ad Militare* u Batini

U razdoblju od 19. do 24. travnja 2010. godine, u Batini su bila izvršena nedestruktivna geofizička terenska mjerenja. Obavljena su georadarskom metodom (GSSI SIR3000, 400 MHz antena) i metodom geoelektričkog otpora (Geoscan RM15) na katastarskim česticama (k.č.) br. 366, 367, 368, 375, 376, 379, 385, 386/2 i 387. Te se k. č. nalaze na mjestu nekadašnjega rimskoga kastela *Ad Militare*. Istraživanja na k.č. 587 i k.č. 1435 provedena su s ciljem detektiranja pravca rimske ceste, no pokazalo se da ta najvjerojatnije tina nije prolazila. Mjerenjima na k.č. 1457/1, gdje se nalazi uzdignuće za koje se pretpostavljalo da je tumul, pokazalo je da taj grobni humak nije imao grobnu arhitekturu, niti se u njem ocrta struktura nalik na grobnu komoru. Ukupna je površina istraživanja obuhvatila područje od 13.000 m². Geofizičko je snimanje provedeno na zahtjev *Ureda za limes pri Arheološkom muzeju Osijek*.

- arheološko istraživanje - arheološka baština Baranje

U razdoblju od 15. studenog do 10. prosinca 2010. godine Arheološki muzej Osijek proveo je pokusna arheološka istraživanja nalazišta **Batina – Sredno**. U pokusnim istraživanjima na Srednom ispitane su četiri sonde, tri na k.č. 1434-1435, dok se četvrta nalazila na k.č. 1285-1287 i bila je položena na sjevernom dijelu nalazišta, odnosno najbliže južnom rubu naselja na Gradcu. Sonde 1 i 2 predstavljale su duge probne rovove širine 1,20 m koji su na mjestima nalaza grobova bili prošireni kako bi se pronađene grobne cjeline ispitale u potpunosti. Na sličan su način istražene i manje sonde 3 i 4, čime je istraživanjima ukupno obuhvaćena površina od oko **748 m²**. Ukupno je istražen **61 grob**: 47 prapovijesnih i 14 rimskih, iako ih je pronađeno znatno više, no zbog vremenski ograničenog istraživanja zapune grobova koje su izdvojene tek manjim dijelom, a ostatkom izlaze izvan površine istraživanja nisu bile ispitane. Isto tako, zatrpani su svi prapovijesni grobovi u sondi 4 koji se nalaze na sjevernom rubu velikog tumula. Zapune jaraka i rovova u svim su sondama istražene u cijelosti, osim zapune novovjekovne jame u sondi 3. U pokusnim istraživanjima nalazišta Sredno u 2010. godine iskopano je **47 prapovijesnih grobova** u sondama 1-3. Na osnovi pronađenih nalaza, grobovi se mogu pripisati daljskoj grupi iz mlađe faze kasnog brončanog i početka starijeg željeznog doba. U sondama 2 i 4 na Srednom pronađeno je **14 rimskih paljevinskih i kosturnih grobova** koji pripadaju južnoj nekropoli koja se najvjerojatnije nalazila uz cestu koja je vodila od kastela *Ad Militare* prema kastelu *Ad Novas*. Osim grobova, izdvojeni su i ukopi većeg broja širokih i dubokih jaraka čija namjena zasad nije sasvim jasna. Moguće je kako se radi o jarcima smještenim uz ceste koje su vodile iz utvrde i civilnog naselja. Otkriće karakterističnih jaraka V-presjeka tipa *fossa* povezuje se s postojanjem privremenih vojnih logora što će u nastavku istraživanja omogućiti prikupljanje više spoznaja o baranjskom dijelu limesa.

- Arheološka istraživanja u Osijeku, Trg Vatroslava Lisinskog

U razdoblju od 01. rujna 2010. do 15. studenoga 2010. Arheološki muzej Osijek proveo je sustavna arheološka istraživanja na Trgu Vatroslava Lisinskog u Tvrđi. Otvorena je sonda površine 500 m². Radi se o višeslojnom nalazištu te je na terenu uočena slijedeća stratigrafija:

1. austrougarska faza – pronađeni su ostaci dvije zgrade sa pratećim objektima iz razdoblja austrougarske (18 st.). Dio zidova je sačuvan, ali veći dio zidova je iščupan iz temelja i zapunjen šutom.
2. turska faza – pronađena je peć za ciglu koja vjerojatno pripada turskom razdoblju Tvrđe
3. kasnosrednjovjekovna faza (14 i 15 st.) – pronađena je jama velikih dimenzija (možebitni podrum ili spremnica) te nizovi manjih jama ili rupa od stupova od vjerojatno drvenih objekata koji su tvorili naselje na ovom mjestu. Srednjovjekovni sloj je dosta kompaktan što ukazuje na to da se u tom razdoblju dosta intenzivno živjelo na području tvrđe. U sloju je pronađeno i nešto materijala koji bi se mogao datirati i u 11 i 12. st.
4. faza antike – po prvi puta su na prostoru Tvrđe pronađeni objekti koji se mogu sa sigurnošću pripisati razdoblju antike. Riječ je o većem zemuničkom objektu sa popratnim jamama i kanalom te nizom stupova koji također tvore cjelinu. U zapunama jama pronađeno je dosta ulomaka rimskih cigli, tegula, keramike.
5. faza prapovijesti – u sloju je pronađeno dosta ulomaka keramike i brončanih predmeta iz razdoblja mlađeg željeznog doba tj. latenske kulture i starijeg željeznog doba tj halštatske kulture, koji su prvi puta također pronađeni na području Tvrđe, što ukazuje na postojanje naselja i u ovim razdobljima. Nažalost jako malo objekata iz ovih razdoblja je sačuvano jer su uništeni naknadnim ukopima.

- Arheološko iskopavanje na lokalitetu Đakovo – Grabrovac, Ciglana

U razdoblju od 07. lipnja do 09. srpnja 2010. godine Arheološki muzej u Osijeku, pod vodstvom dipl. arheologa i kustosa Tomislava Hršaka proveo je zaštitna arheološka istraživanja na lokaciji eksploatacijskog polja ciglarske gline Grabrovac – Ciglana, Kuševac, Đakovo. Ukupna istražena površina iznosi 10000m². Zaštitno arheološko iskopavanje na lokaciji eksploatacijskog polja ciglarske gline Grabrovac – Ciglana, Kuševac, Đakovo, nastavilo se na istraživanje iz 2009. godine i otkrilo je uz zapadni rub iskopa ciglane i dalje ostatke naselja sopotske kulture koje se vjerojatno rasprostiralo duž cijele zaravni te nekoliko objekata iz razdoblja kasne antike (kraj 3. i prva polovica 4. st.). Također se uz južni rub iskopa

nastavljaju objekti badenske kulture, te 6 kasnobrončanodobnih grobova koji se mogu pripisati grupi Barice – Gređani. I badensko naselje i kasnobrončanodobna nekropola se šire dalje na jug. Sve ovo, uz već prije poznate nalaze sa istog lokaliteta, svrstava ovo nalazište u jedno od značajnijih za proučavanje prapovijesnih kultura i njihovih naselja i nekropola na području Đakovštine i Slavonije.

Zaštitno arheološko iskopavanje na lokalitetu Slatina – Veliko polje Radunjevci

U razdoblju od 06. svibnja do 15. svibnja 2010. godine, te od 20. srpnja do 02. kolovoza 2010. godine, Arheološki muzej u Osijeku proveo je zaštitna arheološka iskopavanja na pretpostavljenom srednjovjekovnom arheološkom lokalitetu Slatina – „Veliko polje – Radunjevci“, na trasi državne ceste D-2, dionica zaobilaznica Slatine. U zaštitnim arheološkim istraživanjima nalazišta Slatina – „Veliko polje - Radunjevci“ istraženo je ukupno 12750 m². Praćenjem strojnog skidanja humusa ustanovljeno je da se nigdje ne pojavljuju objekti ukopani u zdravicu ili u pijesak, niti je pronađen bilo kakav sitni arheološki materijal koji bi ukazivao da je riječ o naselju iz kasnog srednjeg vijeka kako su ukazivali izvještaji iz studije utjecaja na okoliš i posebnih uvjeta zaštite nepokretnih kulturnih dobara. Pregledom oranica u neposrednoj blizini lokaliteta, također nije pronađen nikakav arheološki materijal, a prema konfiguraciji terena može se zaključiti da se lokalitet označen kao Slatina – „Veliko polje – Radunjevci“ nalazi ipak nešto jugoistočnije od današnje trase zaobilaznice Slatine. U dogovoru sa nadležnim službama odlučeno je da se u cijelo dužini pretpostavljenog lokaliteta strojno skine humusni sloj i nakon što je utvrđeno da nema tragova arheološkim objektima niti nalazima teren je prepušten izvođačima radova na korištenje.

Arheološki nadzor:

- arheološki nadzor Klinička Bolnica Osijek

Obavljen je stručni arheološki nadzor prilikom uklanjanja recentnih objekata i obavljanja zemljanih radova za pripremu zemljišta za izgradnju Klinike za nuklearnu medicinu i Zavoda za patofiziologiju Kliničke bolnice Osijek. Radovi su izvođeni na području zaštićenog i registriranog arheološkog lokaliteta koji je upisan u Registar nepokretnih kulturnih dobara pod reg. br. 239. Nadzor je obavio Domagoj Dujmić, kustos arheolog Arheološkog muzeja Osijek, od 11. 02. do 18. 02. 2010. godine. Na sjevernom dijelu lokacije za buduću zgradu uklonjeni su recentni objekti, iskopani stari temelji te je niveliran teren na dubini od cca. 50 centimetara. Na

taj se način došlo do miješanog kulturnog sloja koji sadrži rimsku i recentnu građevinsku šutu. Na južnom dijelu navedene lokacije uklonjen je humusni sloj do dubine od 20 – 30 centimetara. Prije izgradnje bolničke zgrade potrebno je izvršiti zaštitna arheološka istraživanja.

- arheološki nadzor Kopačevo

Na temelju ugovora br: 09/2010. od 28. 07. 2010. obavljen je stručni arheološki nadzor prilikom obavljanja radova izgradnje poslovne zgrade u ulici Lajoša Košuta 19 u Kopačevu, k.č.br. 522, k.o. Kopačevo. Radovi su izvođeni na području zaštićenog i registriranog arheološkog lokaliteta „Mali Sakadaš“ u Kopačevu, koji je upisan u Registar nepokretnih kulturnih dobara pod reg. br. R – 678. Nadzor je obavio Domagoj Dujmić, kustos Arheološkog muzeja Osijek, 04. 10. 2010. godine. Lokacija izgradnje poslovne zgrade nalazi se na zapadnom dijelu zaštićenog arheološkog lokaliteta. U iskopu rovova za trakasto temelje objekta i jamama za temelje stupova trijema nisu uočeni arheološki kulturni slojevi. U iskopanoj zemlji je pronađeno nekoliko ulomaka novovjeke keramike. S obzirom na takvu situaciju, nije bilo prepreka izdavanju dozvole za nastavak gradnje na spomenutoj lokaciji.

- arheološki nadzor PLINACRO

U periodu od veljače do svibnja 2009. godine Arheološki muzej Osijek u suradnji sa Konzervatorskim odjelom u Osijeku izvršio je nadzor nad zaštitnim arheološkim istraživanjima na trasi Magistralnog plinovoda Slobodnica – Donji Miholjac DN 800/75 koje je obavljala privatna firma GeoArheo iz Zagreba. Ukupno su nadzirani radovi na 25 arheoloških lokaliteta počevši od AN 19 Velika Lončica – Kučišta (stacionaža 29+520 do 29+950) do lokaliteta AN 43 Kućanci – Vedrina 3 (stacionaža 61+030 do 61+317). Prilikom obilaska terena rađena je fotodokumentacija. Svi su arheološki radovi izvođeni sukladno uvjetima Konzervatorskog odjela u Osijeku te u skladu sa uzusima struke.

- arheološki nadzor Kamenac

Na **k. č. br. 471, 474, 477**, te na dijelovima **k. č. 472 i 475** k. o. Kamenac, obavljen stručni arheološki nadzor. Povod je tomu bio što se, prilikom iskopavanja temelja za izgradnju proizvodno poslovne građevine – vinarije, navedena lokacija nalazila u blizini arheološkog

lokaliteta koji je registriran kao nepokretno kulturno dobro *Kamenac – antičko naselje i nekropola* pod reg. br. 671. S obzirom da je očevidom utvrđeno da na navedenim katastarskim česticama, čije će zemljište pod građevinama iznositi 10 852 m², ne postoji ikakav kulturni sloj niti arheološki nalazi, te da su svi zemljani radovi bili izvedeni pod nadzorom i uputama arheologa; nije bilo prepreka izdavanju dozvole za nastavak gradnje na spomenutoj lokaciji. Nadzor je obavljen u razdoblju između 10. kolovoza 2010. i 18. kolovoza 2010. g., u ukupnom trajanju od 5 radnih dana.

-arheološki nadzor Lug

Obavljen je stručni arheološki nadzor prilikom obavljanja radova izgradnje obiteljske kuće Tokai u ulici Šandora Petefija u Lugu, k.č.br. 1691/2, k.o. Lug. Radovi su izvođeni na području zaštićenog i registriranog srednjovjekovnog arheološkog lokaliteta „Siladž-Okrajak“ u Lugu, koji je upisan u Registar nepokretnih kulturnih dobara pod reg. br. R – 673. Nadzor je obavio Domagoj Dujmić, kustos Arheološkog muzeja Osijek, 01. 10. 2010. godine.

Lokacija izgradnje obiteljske kuće nalazi se na samom južnom rubu zaštićenog arheološkog lokaliteta. Na zapadnom dijelu gradilišta uz cestu, u temeljnom rovu, zdravica se pojavljuje na

20 cm dubine a na istočnoj strani teren strmo pada te je niveliran novom zemljom i građevinskom šutom. U sjevernom temeljnom rovu uočena je manja novovjekovna jama koja je ispražnjena. U iskopanoj zemlji je pronađeno nekoliko ulomaka novovjeke keramike.

1.2. KUPNJA

OTKUP ARHEOLOŠKIH PREDMETA

- U 2010. godini, Arheološki muzej Osijek otkupio je od gospodina Senada Gradašćevića iz Osijeka slijedeće arheološke predmete:

- Apliku sa poprsjem božice Minerve, v-7,7 cm, debljina 3,4 cm, max. Š. – 4,6 cm

- 55 komada srebrnih slavonskih banovaca (pronađeno pored sela Rakitovica)

- Langobardska „S“ fibula - pozlaćeno srebro s almandinima(pronađena pored sela Popovac)

- Željezna Ilirska kaciga (nađena u rijeci Savi kod Slavenskog Šamca prilikom vađenja pijeska u jesen 2009. godine

Također su od gospodina Darija Papa iz Osijeka otkupljeni arheološki predmeti nađeni prilikom oranja na Mišinom Brdu u Bijelom Brdu, Sotinu i Kolođvaru:

- Vrč (1), lonac (1), lunulasti privjesak (1), S karičica (1), S karičica od tanke srebrne žice (1), S karičica od deblje srebrne žice (1), željezna alatka (1).

1.7. OSTALO

Preuzimanje materijala drugih ustanova prema Suglasnostima o privremenoj pohrani arheoloških nalaza, radi izrade stalnog postava: Muzej Slavonije (građa iz prapovijesnog odjela); Arheološki muzej u Zagrebu (građa sa lokaliteta Đakovo – Franjevac i Ivanovci Gorjanski - Palanka); Muzej grada Iloka (pećnjak s cvjetnim motivom); Hrvatski restauratorski zavod (građa sa lokaliteta Josipovac Punitovački – Veliko polje I.).

2. ZAŠTITA

2.1 PREVENTIVNA ZAŠTITA

-mjerenje i praćenje temperature i relativne vlažnosti zraka u prostorijama Arheološkog muzeja Osijek.

- Ugovor sa Zavodom za unapređivanje sigurnosti d.d. iz Osijeka (unaprijeđena zaštita, djelatnici su prošli obuku za zaštitu na radu i zaštitu od požara, izrađena je procjena opasnosti i druge mjere sa područja zaštite na radu).

- Redovita provjera i servisiranje alarma, vatrodojave, protuprovale, videonadzora, dizala, šprinklera, te ostalih instalacija i sigurnosnih sustava.

2.3. RESTAURACIJA

- U preparatorskoj radionici Arheološkog muzeja Osijek očišćeno je i obrađeno ukupno 253 keramička predmeta sa sljedećih lokaliteta: Kuševac-Topolina, Đakovo (5); Štrosmajerovac, Đakovo (59); Kaznica-Rutak, Đakovo (7); Krnjice-Jelanje, Donji Andrijevići (17); Osijek, Divaltova 120 (8); Kneževi Vinogradi (32); Branka Radičevića 3, Osijek (95); Lepodrevci, Bizovac (1); Ciglana, Đakovo (19); Ružina 51 b, Vardarac (1); Osijek, bolnica (1); Josipovac Punitovački (1); Aljmaš, Podunavlje (1); Đakovo, Franjevac (4); Nova Bukovica, Slatina (1); Trg Vatroslava Lisinskog (1).

Predmeti su obrađeni za sljedeće odjele:

- prapovijesni odjel: 157 keramičkih predmeta
- srednjovjekovni odjel: 23 keramička predmeta
- antički odjel: 74 keramička predmeta

- U siječnju 2010. godine Arheološki muzej Osijek ustupio je gospodinu Mihaelu Golubiću iz Hrvatskog restauratorskog zavoda u Zagrebu na rekonstrukciju 1 ulomak pećnjaka sa grbom Regensburga.

- U kolovozu 2010. godine gospodinu Damiru Doračiću u Arheološkom muzeju u Zagrebu, ustupljena je na restauraciju Grčko – Ilirska kaciga (INV. broj AMO – 894).

- U listopadu 2010. godine Filozofskom fakultetu u Zagrebu radi restauracije predani su nalazi sa slijedećih lokaliteta: Josipovac – Selište (8); Verušed (2); Stari Perkovci – Debela šuma (7).

- Također u listopadu 2010. Arheološki muzej Osijek predao je Tini Lelekoviću iz Odsjeka za arheologiju HAZU-a na obradu 58 predmeta od metala, 9 predmeta od stakla i kamena, koji su pronađeni prilikom arheološkog istraživanja u Divaltovoj ulici broj 120 u Osijeku (predmeti su vraćeni u muzej).

- U studenom 2010. godine gospodinu Josipu Kraliku iz Muzeja Slavonije u Osijeku ustupljeni su radi konzervacije i restauracije metalni predmeti (Grob LT 12) nađeni u Zvonimirovu (predmeti su vraćeni u muzej).

- U 2010. godini Arheološki muzej osijek sklopio je Ugovor sa tvrtkom Oslik iz Čepina za izvođenje konzervatorsko – restauratorskih radova na ostacima rimskih fresaka iz 3. st. sa arheološkog lokaliteta Mursa, Donji grad, Osijek. Radove je izveo Miroslav Usenik, konzervator – restaurator savjetnik. Konzervirane i restaurirane freske pripremljene su za prezentaciju i pohranjene u depou Arheološkog muzeja Osijek.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. INVENTARNA KNJIGA

-u računalni katalog (M++) uneseno je ukupno 1429 predmeta, od toga su 492 posebni nalazi, sa lokaliteta Kaznica-Rutak, Krnjice-Jelanje i Štrosmajerovac.

PRAPOVIJESNI ODJEL:

- Tomislav Hršak 469 komada

- Domagoj Dujmić 383 komada

UKUPNO: 852 komada

ANTIČKI ODJEL:

- Igor Vukmanić	500 komada
- Tomislav Hršak	1 komad
UKUPNO:	501 komad

SREDNJOVJEKOVNI ODJEL:

- Igor Vukmanić	1 komad
- Domagoj Dujmić	60 komada
- Tomislav Hršak	21 komad
UKUPNO:	82 komada

- Računalni katalog S++ završava sa brojem 40.

3.3. FOTOTEKA

- Prikupljeni su filmovi arhivskih fotografija lokaliteta uz dunavski limes u Hrvatskoj iz *Muzeja Slavonije u Osijeku*, za izradu *limes arhive* za *Ured za limes* u *Arheološkome muzeju Osijek*.
- Obavljano je dokumentarno fotografiranje događanja u muzeju i stanja muzejskog izložbenog prostora.

3.7. PLANOTEKA I FOND DOKUMENTACIJSKIH CRTEŽA

- U veljači i listopadu 2010. Matildi Marijanović Lešić predano je na crtanje 18 posuda sa arheološkog lokaliteta Štrosmajerovac – Pustara i 4 predmeta sa lokaliteta Krnjice – Jelanje.

3.9. OSTALO

- Prikupljena je dokumentacija (dnevnicu M. Bulata i pregledavanje ostavštine D. Pinterović) u svrhu stvaranja arhive o lokalitetima uz dunavski limes u Hrvatskoj za *Ured za limes*.
- Napravljena je inventura sadržaja (dokumentacije, fotodokumentacije, članaka i arhiva *Ureda za limes*).
- Izrađena je pisana dokumentacija o svim izvedenim radovima, kao i foto dokumentacija faza rada.

4. KNJIŽNICA

4.1. NABAVA

- Za potrebe knjižnice kupljene su 83 stručne knjige
- Ostala građa je pristigla na sljedeće načine:
 - *dio građe pribavljen je donacijama drugih muzeja Hrvatske (33 knjige)
 - * otkupom Ministarstva kulture RH (60 knjiga)
 - * uspostavljena je međuknjižnična razmjena (73 knjige)
 - * preuzeta je bibliotečna ostavština prof.dr.sc. Stojana Dimitrijevića (463)
- Sustavno je vođena dokumentacija o nabavi građe.
- Nabava stručne arheološke literature također se vršila putem fotokopiranja i Interneta.

4.2. STRUČNA OBRADA KNJIŽNIČNOG FONDA

- rad u programu K++ (katalogiziranje bibliotečnih jedinica) – završno s brojem 727;
zbirka članaka završno s brojem 139;
zbirka periodike (uvedeno 22 naslova časopisa) 610;
- Izvršena je tehnička obrada građe i inventarizacija, trijaža, te su napravljeni popisi institucija sa kojima će se u budućnosti surađivati.

4.3. ZAŠTITA KNJIŽNIČNE GRAĐE

- Redovno se vrši arhiviranje plakata, sitnog tiska i hemeroteke.

4.4. SLUŽBA I USLUGE ZA KORISNIKE

- Po potrebi se vrši pretraživanje/pronalaženje i pružanje odgovarajuće građe i informacija zaposlenicima Arheološkog muzeja Osijek i vanjskim korisnicima.
- Knjižnica Arheološkog muzeja Osijek radi za stranke svakim danom od 8-15 sati.

6. STRUČNI RAD

6.1. STRUČNA OBRADA MUZEJSKE GRAĐE

- Obrada rimskih keramičkih svjetiljki sa lokaliteta OS DIV 120
- Obrada 2 žarna groba iz Batine
- Muzeološka obrada prapovijesne građe za stalni postav

6.4. EKSPERTIZE

- Obavljena je procjena veće količine arheoloških predmeta i numizmata za sud u Belom Manastiru.

6.7. PUBLICISTIČKA DJELATNOST

- Izrađen je plakat „Knjižnica Arheološkog muzeja u Osijeku“.
- Izrađena je koncepcija, tekst i izvršen odabir fotografija za poster i letak *The Danube Limes in Croatia* koji je bio prezentiran na *ROME 2010 - XVII Roman Military Equipment Conference* u muzeju Mimara u Zagrebu.
- Z. Bojčić, M. Dizdar, T. Hršak, D. Dujmić, I. Vukmanić, T. Leleković, Terenski pregled područja između Batine i Suze, Godišnjak Instituta za arheologiju VI – 2010. godina.
- U izradi je članak za Priloge instituta za arheologiju.

- Igor Vukmanić, kustos Arheološkog muzeja Osijek napisao je članak „*Granice Rimskoga Carstva-spomenik svjetske baštine*“ za Osječki zbornik.

- Sve izložbe i promocije redovito su popraćene katalogima ili drugim oblicima publicističke djelatnosti (deplijani, konferencije za tisak, nastupi u medijima i sl.).

6.8 STRUČNO USAVRŠAVANJE

- djelatnici su pohađali radionice M ++ u Zagrebu, MDC
- sudjelovanje na znanstvenom skupu i godišnjoj skupštini HAD-a u Varaždinu
- stručno usavršavanje u restauratorskom zavodu Zagreb (Vedran Mesarić, vježbenik – preparator za keramiku)
- radionica S++ u Muzeju Slavonije
- radionica muzejske publikacije u Muzeju Slavonije
- polaganje ispita Zaštita od požara
- sastanak Komisije za specijalne i visokoškolske knjižnice
- radionica Zotero na Medicinskom fakultetu Osijek
- tečajevi : EBCSO – radionica o korištenju iste baze podataka

6.12. INFORMATIČKI POSLOVI MUZEJA

- Muzej je dobro opremljen informatičkom opremom. Svi se materijali informatički obrađuju i pohranjuju na odgovarajuća mjesta.
- Redovno se održava sustav paketa programa M++, S++, K++.
- Pripremljeni su tekstovi za web stranicu Muzeja.

7.ZNANSTVENO USAVRŠAVANJE

- Obveze (seminari i konzultacije) na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije (I. Vukmanić)
- Kon-redovite semestralne obveze (potraga, čitanje i proučavanje adekvatne literature i pisanje članka) na poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije (FFZG), sa temom *Dunavski limes u Hrvatskoj*. Napisana su dva semestralna rada: *Tragovima rimske vojne arhitekture uz limes u Mađarskoj i Hrvatskoj*, te *Limes u Srbiji i u Hrvatskoj*.

8.STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI

- Znanstveni skup i Godišnja skupština Hrvatskog arheološkog društva, Varaždin
- Neolitički seminar u organizaciji Filozofskog fakulteta u Ljubljani (T. Hršak)
- 37. skupština Hrvatskog knjižničarskog društva, Tuheljske toplice, 29.9.- 1.10., postersko izlaganje Knjižnice Arheološkog muzeja Osijek

- put u muzej *Mimara* u Zagrebu na *ROMECC 2010 - XVII Roman Military Equipment Conference*
- priprema za sastanke *Bratislavske skupine* u svojstvu člana međunarodne savjetodavne skupine za limes
- sastanak *Bratislavske skupine* u Bratislavi
- radionica *Danube Limes Project Workshop: Protection strategies, presentation and management principles* u Bratislavi
- Savjetovanje o potencijalnom korištenju EU fondova u MSO-u Zagrebu. Iz takvih se fondova (*Culture 2000, Culture 2007-2013*) djelomično financira proučavanje limesa u zemljama EU-a.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

STALNI POSTAV PRAPOVIJEST

Izrada postava PRAPOVIJESTI ušla je u visoku fazu realizacije. Napravljena je muzeološka koncepcija postava, izvršen je izbor eksponata, napravljeni su tekstovi za legende, postere i pripremljen materijal za izradu programa, koji će se prikazivati na monitorima. Pribavljen je materijal i dokumentacija za rekonstrukcije koje se planiraju, izabrane su fotografije za povećanja, kao i odgovarajuće karte. Vitrine su završene i postavljene u izložbeni prostor. Metalni nalazi se čiste i konzerviraju. Pripremljeno je oko 90% metalnih izložaka. Muzej očekuje do konca veljače dostavu još nekih nalaza (Čepinski Martinci i Kaptol kod Požege), koji će kompletirati cjelinu postava, kao i nekolicinu metalnih predmeta koji su na konzervaciji u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Trenutno se radi na dizajniranju i likovnoj pripremi postava predmeta u vitrinama, kao i načina prezentacije multimedijalnog dijela postava. Za nekoliko dana početak će fotografiranje izložaka za vodič kroz stalni postav kao i programiranje multimedije. Naš je plan završiti i otvoriti stalni postav prapovijesti u lipnju, a najkasnije u rujnu 2011. godine. Što se tiče stalnog postava Antike, gotovi su osnovni tekstovi i muzeološka koncepcija. Napravljen je prostorni raspored postava i vitrine. U tijeku

godine napraviti će se izbor izložaka, pripremiti legende, tekstovi, fotografije i ostali materijal potreban za likovnu obradu vitrina i programiranje multimedije. Problem s antičkim postavom je u tome što gotovo u cijelosti ovisimo o materijalu koji dolazi iz drugih muzeja (Muzej Slavonije, Gradski muzej Vinkovci i dr.), tako da se moramo prilagoditi vremenu i mogućnostima njihovih kustosa antičara. Osim toga, znatan broj eksponata iz ovog razdoblja mora proći proces konzervacije, pa i restauracije, što također usporava cijeli proces. No kako stvari sada stoje konačan izbor izložaka obaviti će se tijekom ove godine a obrada i postavljanje bi se radilo u 2012. godini, kada planiramo otvoriti i taj dio stalnog postava. Dok je ovaj dio postava u radu izložbeni prostor antičkog dijela stalnog postava koristimo za povremene izložbe.

VLASTITE IZLOŽBE:

- izložba "*Os_Div_120 – Rimska nekropola iz doba Severa*", Arheološki muzej Osijek,
od 14.12.2010. godine

Autori stručne koncepcije: *Tomislav Hršak, Tino Leleković, Igor Vukmanić*

Autori likovnoga postava: *Tino Leleković*

Opseg (broj izložaka): *40*

Mrežna adresa: -

Vrsta: *arheološka*

Tema: *Rimska nekropola iz doba Severa*

Korisnici: *izložba je namijenjena svima zainteresiranima*

Organizator izložbe: *Arheološki muzej Osijek*

Tijekom lipnja i srpnja 2009. godine Arheološki muzej Osijek je u suradnji s Odsjekom za arheologiju HAZU obavio zaštitno arheološko istraživanje na lokaciji u Ulici Martina Divalta broj 120, prilikom kojeg je pronađeno 77 grobova koji se mogu datirati u 3. i 4. stoljeće, s tim da većina potječe iz prve polovice 3. stoljeća. Ovo je najveća istražena površina groblja iz tog razdoblja u ovom dijelu Panonije, tako da ovo iskopavanje, pored velike važnosti za proučavanje antičke Murse, ima i veliki regionalni značaj. Cilj ove izložbe jest skrenuti pozornost javnosti na prostor Divalentove ulice koji je danas jedan od najugroženijih dijelova arheološkog nalazišta Mursa, zbog brojnih građevinskih poduhvata koji se tamo odvijaju. Nakana izložbe jest prikazati prikupljene predmete te pokazati da ti nalazi, iako nekad neugledni i malene vrijednosti, mogu pružiti podatke važne za sagledavanje antičke Murse, a samim time i ukazati na važnost provođenja daljnjih istraživanja na prostoru Divalentove ulice, odnosno na čitavom području rimskih nekropola antičke Murse.

U trima odvojenim prostorijama prikazano je ukupno 89 predmeta pronađenih u grobovima i izvan njih, uglavnom keramičkih posuda, staklenih posuda, nakita, dijelova nošnje, obuće, novca. Uz rekonstrukciju dvaju vrsta grobova pronađenih na nalazištu (paljevinski i kosturni), posjetitelji mogu vidjeti i kartu Murse iz razdoblja vladavine Severskih dinastija (200.-250. godine) s pripadajućim nekropolama i cestovnim pravicima, zatim prikaz odra i objašnjenje rimskih pogrebnih običaja te posebno izdvojena dva groba čiji grobni prilozi čine znakovi službe ili zanimanja koje je umrli obavljao za života. U Divaltovoju 120 pronađeni su tako grob ribara i grob drvodjelca.

GOSTUJUĆE IZLOŽBE:

- izložba "*Arheološke slike iz Slavonije – arheološka istraživanja na trasi autoceste Beli manastir – Osijek - Svilaj*" - gostujuća izložba Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Arheološki muzej Osijek, od 29.01.2010. do 12.05.2010.

Autori stručne koncepcije: *Krešimir Filipec, Danijela Roksandić, Marija Šiša Vivek i Morana Karneleuti*

Autorica likovnog postava: *Danijela Roksandić*

Opseg (broj izložaka): 73

Mrežna adresa: -

Vrsta: *arheološka*

Tema: *arheološka istraživanja na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek – Svilaj*

Korisnici: *izložba je namijenjena svima zainteresiranima*

Organizator izložbe: *Odsjek za arheologiju Filozofskoga fakulteta u Zagrebu*

- izložba "*Bogatstvo rimskih nekropola*" - gostujuća izložba Arheološkog muzeja u Zagrebu, od 18.05.2010. do 01.12.2010.

Autor izložbe: Zoran Gregl

Vrsta: *arheološka*

Tema: *ranorimske nekropole iz hrvatske i šire*

Korisnici: *izložba je namijenjena svima zainteresiranima*

Organizator izložbe: *AMZ*

Izložba „Bogatstvo rimskih nekropola“ gostovala je u Arheološkom muzeju Osijek u razdoblju od svibnja do listopada 2010. godine. Autor izložbe je muzejski savjetnik Arheološkog muzeja

u Zagrebu dr. sc. Zoran Gregl. Na izložbi se mogao pogledati bogati materijal ranorimskih nekropola iz Hrvatske i šire.

Izložba je zamišljena kao prigoda da se pokaže ono najbolje što se nalazi u depou AMZ-a, a otkriveno je na dvadeset lokaliteta u RH, te dva izvan nje – akvileji u Italiji i Budvi i Crnoj gori. Riječ je o dvije vrste materijala, keramici i staklu i o dva najznačajnija lokaliteta za te vrste materijala u našim zbirkama – bakar za staklo, te Gornja Vas na Žumberku za keramiku.

GOSTOVANJE ARHEOLOŠKOG MUZEJA OSIJEK:

- izložba "*Hermanov vinograd – arheološko nalazište mlađeg kamenog doba u Osijeku*" - gostujuća izložba Arheološkog muzeja Osijek u Arheološkom muzeju Istre u Puli, od 10.09.2010. do 30.11.2010.

Arheološko nalazište Hermanov vinograd nalazi se na Filipovici, jugozapadnom rubnom dijelu Osijeka. Potkraj 19. stoljeća njegov istočni dio uništen je izgradnjom željezničke pruge prema Đakovu. U 19. i početkom 20. stoljeća na brežuljku, koji se tada još nalazio izvan grada, bio je vinograd Dragutina Herrmanna, prema kojem je nalazište dobilo ime. Pri obradi vinograda stalno su se pojavljivali brojni i raznovrsni prapovijesni predmeti pa se tako saznalo kako je brežuljak zapravo arheološko nalazište. To je zainteresiralo i tadašnjeg kustosa Muzeja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, prof. Vjekoslava Celestina, koji je u proljeće 1897. godine poduzeo istraživanje na dijelu lokaliteta. Bilo je to ujedno i prvo istraživanje jednog prapovijesnog lokaliteta u Slavoniji. Lokalitet je istraživan u nekoliko manjih, uglavnom zaštitnih istraživanja, tijekom slijedećih 100 godina, a posljednje istraživanje provedeno je 2007. godine.

Izložba predstavlja pokretne nalaze Sopotske kulture iz svih dosadašnjih istraživanja, a ukupno je izloženo 138 predmeta. Najbrojniji su nalazi keramičkih posuda, od onih za svakodnevnu uporabu do finijih posuda tankih stijenki. Na ovim posudama je zastupljen i sav repertoar ukrašavanja, od uglačavanja, urezivanja, rovašenja, bojanja. Posebnu skupinu keramičkih predmeta čine predmeti obredne namjene, poput žrtvenika, zatim glineni kipići životinja, glinene kugle, utezi od tkalačkog stana, pršljeni i glineni kalemovi. U velikom broju su zastupljeni i predmeti od kostiju i rogova, poput harpuna, igli, šila i spatula. Treća skupina predmeta je izrađena od kamena i prema osnovnom načinu izrade dijeli se na one izrađene od glačanog kamena i na one od cijepanog kamena. Posebno su istaknuti i predmeti od opsidijana ili tzv. vulkanskog stakla koji potječe s nalazišta u Karpatskom gorju, te nakit od školjke kopitnjaka (*Spondylus gaederopus*) koji potječe iz Jadranskog i Egejskog mora te se kao trgovačka roba distribuirao u udaljena područja Europe.

-Tiskane su zajedničke ulaznice koje vrijede za posjet Arheološkom muzeju Osijek,

Muzeju Slavonije u Osijeku i Galeriji likovnih umjetnosti Osijek, po jedinstvenoj cijeni od 25,00 kuna.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST

10.1. TISKOVINE

Katalog: OS_DIV_120 : rimska nekropola iz doba Severa

Nakladnik: Arheološki muzej Osijek

Za nakladnika: Zvonko Bojčić

Autor tekstova: Tino Leleković

Urednik kataloga: Zvonko Bojčić

Fotografije: Vedran Marjanović i Vedran Mesarić

Ilustracije: Matilda Marijanović Lešić

Lektura: Ana Knežević

Prijevod: Dubravka Papa

Tisak: IBL Osijek

Naklada: 500 kom

10.3. ELEKTRONIČKE PUBLIKACIJE

- Pisanje tekstova za web-stranicu
- DVD „Srednjovjekovno sakralno graditeljstvo sjeveroistočne Slavonije“, prilog stalnom postavu „Seoba naroda i srednji vijek“ Arheološki muzej Osijek, 21. listopada 2010.
- Stručna publikacija „Franjevačka crkva Sv. Antuna Padovanskog sa samostanom u Našicama“ – konzervatorsko istraživanje i obnova.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1 VODSTVA

- Stručna vodstva za učenike osnovnih i srednjih škola, studente - pojedinačna i grupna, te za grupe od najmanje 10 osoba, na hrvatskome i engleskom jeziku.
- Predavanje studentima informatologije o Knjižnici Arheološkog muzeja Osijek (A. Knežević)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. PRESS

- Arheološki muzej Osijek redovito pismeno obavještava sve relevantne medije o važnim događanjima vezanima za redovitu djelatnost (HRT, Slavonska televizija, Osječka TV, Radio Osijek, Slavonski radio, Gradski radio, Radio plus, Vjesnik, Jutarnji list, Večernji list, Glas Slavonije, Novi radio, 24 sata, Nova tv - studio Osijek...)

12.4. PROMOCIJE I PREZENTACIJE

- 06.02.2010 Andelko Kovačević, promocija romana Koloplet
- 06.02.2010 Skup liječnika
- 05.03.2010 Predstavljanje knjige Ante Grubišić
- 18.03.2010 Predstavljanje fotomonografije Osijek – Topić
- 18.05.2010 Doktori, neurolozi - predavanje
- 16.07.2010 Projekcija filma iz Kenije
- 24.09.2010 Zlata.Ž. Kerže – Predavanje
- 06.12.2010 Promocija knjige
- 16.12.2010 Promocija knjige Ljiljane Matković „Muška krv“

12.5. KONCERTI I PRIREDBE

- 19.04.2010 Koncert Brevis
- 24.05.2010 Koncert tamburaškog sastava (kvartet) glazbene škole Franje Kuhača
- 25.05.2010 Zbor, glazbena škola
- 01.06.2010 Umjetnička akademija, diplomski koncert
- 05.06.2010 Zagrebački kvartet, koncert

- 17.07.2010 OLJK Ljubav se zove imenom tvojim, Umjetnička akademija
- 22.09.2010 Glazbena skupina Orient Express, koncert
- 02.10.2010 Gradska četvrt Tvrđa, Makedonci, Mađari – koncert
- 13.10.2010 Umjetnička akademija, koncert
- 18.10.2010 Zagrebački gitarski trio, koncert
- 06.12.2010 Umjetnička akademija, koncert
- 13.12.2010 Umjetnička akademija, koncert (duhovne pjesme, dueti i musicala)
- 20.12.2010 Umjetnička akademija – „Božićni koncert za prijatelje muzeja“

12.6. DJELATNOST KLUBOVA I UDRUGA

- 26.02.2010 Osnivanje Francuske Alijanse u Osijeku
- 25.03.2010 Austrijski kulturni centar, dani kulture
- 21.07.2010 OLJK zatvaranje
- 28.07.2010 Manifestacija „ Noć vina – vinska noć“
- 17.09.2010 Tiskovna konferencija povodom „Dani piva“ (Osječka pivovara)
- 23.09.2010 „Dani piva“ predavanje
- 21.10.2010 Udruga „Biblija govori“ predavanje
- 03.12.2010 Volonterska udruga
- 10.12.2010 Centar za mir – dodjela nagrada Krunoslav Sukić
- 10.12.2011 Kiparska izložba „ Franjo Asiški u Tvrđi “

12.7. OSTALO

- Noć muzeja, 29.01.2010.
- Međunarodni dan muzeja, 18.05.2010.
- 2 susret Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskog muzejskog društva
- skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje
- stručni posjet Središnjoj knjižnici i znanstvenom centru južnog Podunavlja u Pečuhu

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

-Na *ROMECA 2010 - XVII Roman Military Equipment Conference* podijeljeno je 100 informativnih letaka *The Danube limes in Croatia* (autor - Igor Vukmanić).

- Sudjelovanje na 29. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija (Interliber – 33. međunarodni sajam knjiga i učila Zagrebački velesajam, 10-14.11.2010.). Predstavljeni su plakati „Dunavski limes u Hrvatskoj = The Danube Limes in Croatia“ i „Knjižnica Arheološkog muzeja Osijek“; te deplijan „The Danube Limes in Croatia“.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

-Ukupan broj posjetitelja iznosi: **1.370**.

U tom broju nisu stranke.

- **8.329** posjetitelja je prisustvovalo održavanjima koncerata, priredbi, predstava, projekata i svečanosti, te im je za to vrijeme bilo omogućeno razgledavanje izložbi i postava, što su često i koristili.

- **Sveukupan** broj posjetitelja Arheološkog muzeja Osijek iznosi **9.699**.